

PROVINCIE
FLEVOLAND

Verslag Statenconferentie

'Zo doen we dat in Flevoland!'

In dit verslag treft u een samenvatting van de hoogte- en dieptepunten van de [Statenconferentie](#) op 3 en 4 april 2024 te Woudschoten, Zeist.

Verslag Statenconferentie 2024

Welkom door Elisabeth van den Hoogen

Welkom door Elisabeth van den Hoogen

Elisabeth heet allen welkom op de derde Statenconferentie in deze Statenperiode. De doelen voor de komende 2 dagen worden gedeeld: elkaar beter leren kennen, de vergadermores aanscherpen, afspraken maken over informatievoorziening en inspiratie over kaderstelling en oefenen met de BOB. De deelnemers hebben zelf de wensen voor de conferentie aangeleverd:

Deze Statenconferentie is voor mij geslaagd als.....

....we met concrete afspraken de deur uitgaan en niet blijven hangen in constatering en goede bedoelingen.

....er dialogen worden georganiseerd over onderwerpen die schuren of gaan schuren dus waarvan we weten dat de verschillen groot kunnen zijn.

....we weer een stap extra hebben gezet in de onderlinge samenwerking en het idee hebben versterkt dat we elkaar keihard nodig hebben, zelfs met de onderlinge verschillen.

....wij er samen als team voor gaan. Ons samen sterk willen maken voor Flevoland en haar inwoners.

....ik wat meer heb geleerd over de mensen achter de politieke kleuren.

....we kritisch kijken naar de vergadermores en evalueren hoe het gaat.

....er nog verder gebouwd is aan onderlinge relaties, omgangsnormen en mores in de Staten. D.w.z dat sommige mensen stoppen met de hele vergadering kapen.

....we met verbeeldingskracht en vanuit verbinding de 'eigen waarde' van Flevoland op de agenda hebben gezet.

....we leren kort en krachtig vergaderen.

Welkom door Elisabeth van den Hoogen

....we de zaken die wij op Urk hebben besproken gaan uitwerken. We wilden allemaal hetzelfde, maar daar is bitter weinig van opgevolgd.

....de sfeer goed is, we niet te veel in herhaling vallen en punten kort, bondig en levendig worden gebracht.

....als we na afloop nog optimaler kunnen samenwerken door een goede mix van inspanning en ontspanning.

....we afspraken kunnen maken over het eerder beschikbaar krijgen van vergaderstukken en presentaties. Als we afspraken kunnen maken dat natuurbelangen niet boven burger belangen gaan. Prioritering van het geld dat beschikbaar is. Realisme de boventoon voert.

....als we met respect en eerbied met elkaar om blijven gaan, en we als visie hebben dat Flevoland - Flevoland blijft en we als provincie het algemeen belang van Nederland voor ogen houden.

....we na twee dagen terug gaan met een nieuwe set aan tools om ons Statenwerk vorm te geven.

....we een stuk verder zijn gekomen op het gebied van onze beraadslagingen. Op dit moment praten sommige collega's te veel (stokpaardjes, gemaakt punt blijven herhalen) en andere te weinig.
Verder: als ik met een flink aantal collega's van gedachten heb kunnen wisselen.
En: als de trainingsactiviteiten opbrengen wat de bedoeling is.

....de conferentie van 3 en 4 april gaat zorgen dat wij als gezamenlijke Staten goede resultaten kunnen neerzetten, waar onze inwoners in Flevoland baat bij hebben. Daarbij hoop en verwacht ik dat partijen elkaar in toenemende mate hun standpunten in brengen in overeenstemming met een groot deel van de Staten. Dat betekent dat oppositie en coalitie elkaar op inhoud beter kunnen vinden. Ik ben daar hoopvol in, omdat de sfeer in de Staten onderling steeds beter wordt en de meeste partijen gewoon het beste willen.

Opening door driehoek

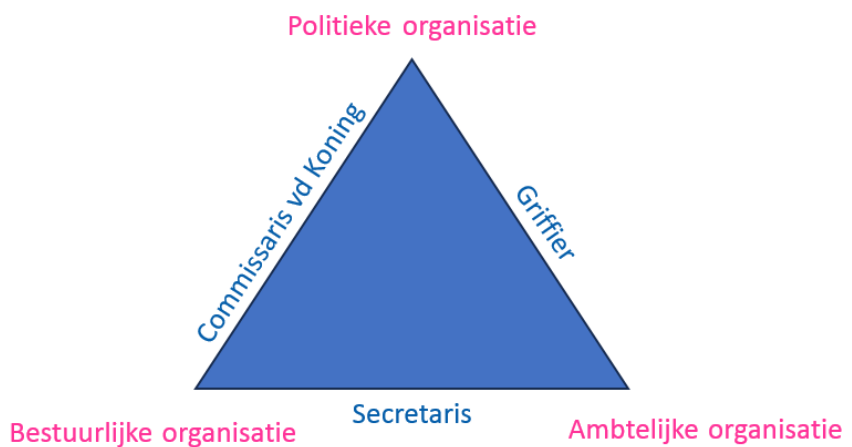

Opening door driehoek: commissaris van de Koning, griffier, secretaris

Commissaris van de Koning, Arjen Gerritsen

De driehoek: duale machinekamer, systeembeheerder, probleemoplosser

De commissaris licht de functies en meerwaarde van de driehoek toe. De plek waar gezamenlijk het 'onderliggende systeem' van de provincie wordt aangestuurd. In de driehoek komen de drie pijlers van de provinciale organisatie bijeen. De bestuurlijke, politieke en ambtelijke organisatie komen samen. Die drie pijlers horen met elkaar in evenwicht te zijn.

Geen duellisme, maar dualisme

De 'duale machinekamer' is het brandpunt waar de afspraken uit de pijlers worden gedeeld en afgestemd. We beheren gezamenlijk het systeem zodat de provincie draait. De lijntjes in de driehoek lopen over en weer. Onze rollen verschillen maar het doel is de provinciale organisatie te laten draaien vanuit het belang van onze inwoners.

Er is geen 'conflict' tussen provinciale staten en gedeputeerde staten; het gaat niet om de 'machtsvraag'. Geen duellisme, maar dualisme. Van belang is waar relaties liggen en hoe we ons inspannen die te onderhouden. Het ideaal is dat daarmee de drie pijlers toekomen aan hun eigenlijke rol. Het is de Staten gegund dat zij meer toekomen aan het uitzetten van de grote lijnen en daarmee het verschil maken voor Flevoland.

Griffier, Amanda Kost

Impact hebben door 'politiek maken'

De griffier staat stil bij impact. Hierbij werd de gewetensvraag gesteld: Heeft u impact op de Flevolandse politiek? Het politieke systeem van Flevoland heeft ten doel politiek relevante besluiten te nemen die Flevoland verder helpen. Besluiten die de inwoners herkennen.

Het politieke systeem is schijnbaar zelf(be)sturend, met vaste en minder vaste regels waarvan het loont om sommige daarvan te herkennen. Zodat je als Staten- en burgerlid ontdekt dat je het systeem kunt besturen. Impact kunt hebben.

Deze conferentie staan we stil bij de vraag: Hoe wensen deze Staten, samen met het college, het systeem te besturen? En hoe bestuur je het zo, dat je het belang van Flevoland verder brengt? Vertrouwen in het politieke systeem vergroot?

Policy without politics – politics without policy

Het is belangrijk het systeem (en jouw rol daarin) als politicus te doorgronden. Als de Staten dit niet doen, hun rol niet nemen, ontstaat het risico op "policy without politics" (naar de Britse politicoloog VIVIËN SCHMIDT). Op de andere as vinden we het tegengestelde "politics without policy", waarbij alles wordt gepolitiseerd en van besturen weinig meer terecht komt.

Opening door driehoek

Tot slot werd de volgende uitspraak van Marc Chavannes voorgehouden, gedaan in zijn laatste bijdrage voor NRC (NRC zaterdag 21/01/2024) met als titel: 'Hoe komt het dat een verstandig volk zichzelf zo onbeholpen bestuurt' Quote: *'Politiek is de nationale invoegstrook, waar de wensen en inzichten van mensen en organisaties om voorrang strijden. Het is in de politiek waar de lastige uitruil tussen eigenbelang en samenbelang wordt uitgeknopt'.*

Wel besturen = gezaghebbende politiek

Impact betekent daarmee: een herkenbare Flevolandse Statenagenda, waardoor de inwoner voelt dat Flevolandse politiek er voor hem is en dat 'het werkt in Flevoland'. Zorg dat u het systeem bestuurt, anders bestuurt het u. Hoe? Door:

- impactvolle, voor inwoners herkenbare politiek te maken,
- met een agenda die weerspiegelt wat de zorgen en dromen van de Flevolandse zijn.

Deze conferentie werken we aan politieke impact, aan de voorkant komen en aan verbeeldingskracht. Kies bewust in tijd en uw aandacht voor de 'eigen waarde' van Flevoland.

[Secretaris, Hans Tijl](#)

Ambtelijk vakmanschap is werkplezier

In deze tijd past een nieuwe werkwijze. En dat is een zoektocht, aldus de secretaris, Hans Tijl. De politiek-bestuurlijke werkwijze vraagt om ambtelijke pendant die daarbij past. Dat vraagt om anders samenwerken en geen armpje drukken.

De secretaris staat stil bij de organisatieontwikkeling die hij voorstaat, welke in volle gang is.

Het beste mogelijke Statenvoorstel, van LTA naar jaarplan

Hierbij is aandacht voor 'het best mogelijke Statenvoorstel' en de doorontwikkeling van de Langetermijnagenda (LTA) op grond van jaarplannen van de organisatie.

Het goed uitlijnen van de organisatie op de plannen is een moeilijke klus, dit zal tijd kosten. We hebben aandacht voor zowel de lange termijn planningen (de wat) als de kwaliteit (de hoe) en hierbij wordt integraler dan ooit samengewerkt door de organisatie. De organisatiestructuur en werkwijzen worden hierop aangepast.

Dit gebeurt ook steeds meer met participatie van inwoners. Dit levert interessante werkwijzen en inzichten op, die misschien niet altijd efficiënt ogen maar wel nodig zijn om al te technocratisch handelen te voorkomen. Voor sommige vraagstukken ontstaat het best mogelijke voorstel in samenspraak en door veel gesprekken te voeren.

Bijdrage The BIG MO – Spiegeltoneel

Spiegeltoneel

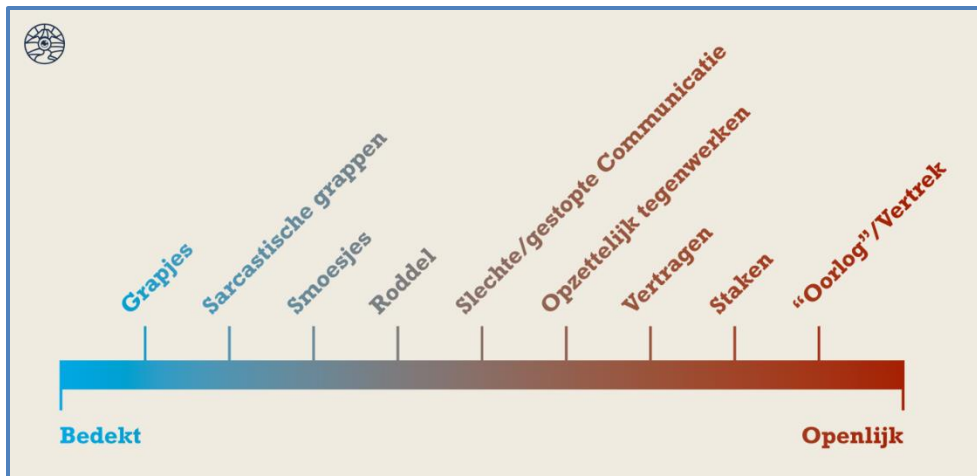
Met het spiegeltoneel van theatergroep 'the Big MO' (Martijn, Moniek, Remi, Hetty) werd geïmproviseerd op situaties die tot (h)erkenning leidden bij Statenleden en burgerleden. Er was geen script maar er werd geïmproviseerd op het moment (freeze) met inbreng van het publiek.

De eerste scene, *'de ijsbreker'* ging over "Democratie in actie".
De tweede scene, *'vier monologen'* ging over 'haring schoonmaken en yoga'.
Daarmee kreeg het instrument zelfreflectie een nieuwe betekenis.
De derde en laatste scene, *het initiatiefvoorstel 'huiskatten binnen op de avond'* ging over noodzakelijke politieke samenwerking.

Deep democracy - Ymkje Leijstra

Deep democracy

In de ochtend een introductie op de methode van [‘deep democracy’](#) (wat is het, wat kun je ermee, hoe versterk je het potentieel in de groep?) door Ymkje Leijstra (organisatieantropoloog). Een methode voor gedragen besluitvorming in grote groepen met tegengestelde standpunten. De methode kent 5 stappen.

STAP 1) VERZAMEL ALLE INVALSHOEKEN

Nodig iedereen uit om zijn of haar mening, idee en invalshoek te delen. Let op, dus ook de ideeën die haaks staan op die van jou! Dit vraagt om een onbevooroordeelde, luisterende houding. Natuurlijk heb je zelf ook vaak een mening, die mag je ook geven, maar je laat tegelijkertijd duidelijk zien dat je jezelf van je eigen referentiekader en voorkeuren kunt losmaken. Met werkelijke interesse luisteren naar de ideeën van anderen. Alle invalshoeken doen er toe. Open en neutraal.

STAP 2) ZOEK ACTIEF NAAR HET ALTERNATIEF

Zoek actief naar de afwijkende mening. Terwijl we ideeën met elkaar delen, tekenen zich vaak enkele voorstellen af. De neiging is om met deze voorstellen mee te gaan en tot besluitvorming over te gaan. Niet in Deep Democracy. Hierbij vraag je expliciet of iemand nog een heel ander idee heeft. Je zoekt actief naar de afwijkende mening, het alternatief.

STAP 3) VERSPREID HET ALTERNATIEF

Voorkom dat mensen alleen komen te staan door te vragen wie zich enigszins herkent of kan verbinden aan het nieuwe voorstel. Wanneer iemand een nieuw perspectief inbrengt, is de kans aanwezig dat deze wordt ontvangen met gelach of gezucht; ‘heb je hem weer’, of ‘we waren bijna rond!’. Voorkom dat mensen alleen komen te staan door te vragen wie zich enigszins herkent of kan verbinden aan het nieuwe voorstel. Wanneer na een goede exploratie en herhaling van deze eerste drie stappen het duidelijk is dat er een aantal voorstellen zijn, worden deze ter stemming aan de groep voorgelegd. Bij een unanieme meerderheid, breng je het voorstel in de praktijk. Wanneer er een heel verdeelde stemming is, ga je terug naar stap 1 en vraag je iedereen goed en helder te lobbyen voor zijn of haar keuze om zo meer helderheid te krijgen in de waarde van de verschillende opties. Wanneer er een duidelijke meerderheid is, ga je naar stap 4.

STAP 4) VOEG DE WIJSHEID VAN DE MINDERHEID TOE

In deze stap gaan we de personen langs die hun voorkeurs-stem hebben verloren. Allereerst erkennen we dat het niet fijn is dat je niet ‘krijgt’ wat je graag wilt. Daarna vragen we hen wat ze nodig hebben om met het meerderheidsbesluit mee te gaan. Deze minderheidswijsheid wordt vervolgens toegevoegd aan het meerderheidsbesluit. Het gekozen voorstel, met de aanvullingen van de minderheid, breng je opnieuw in stemming. Mocht het niet lukken om de stemming na zo’n maximaal drie keer rond te krijgen, is de kans groot dat er onder water iets speelt wat het proces blokkeert. Iets wat belangrijk is om te zeggen, maar niet wordt uitgesproken. Vaak heeft dit te maken met emoties, (onbewuste) onderliggende dilemma’s en tegenstellingen. Dit is het teken om naar stap 5 over te gaan.

STAP 5) GESPREK OP VOETEN

Een gesprek op voeten is een gespreksvorm waarbij je al lopend door de ruimte met elkaar in gesprek gaat. Zeker de eerste keer kan dat een beetje vreemd en onwennig zijn, maar als mensen eenmaal gewend zijn aan de vorm willen ze vaak niet meer anders. Het is een actieve dialoogvorm die wij gebruiken om snel verschillende invalshoeken in een groep mensen boven water te krijgen en iedereen actief in het gesprek te betrekken.

Het idee is dat een persoon een standpunt of mening naar voren brengt en daarbij een vrij plekje in de zaal zoekt. Iedereen die zich aangesproken voelt door dat idee of standpunt, gaat achter de inbrenger staan. Ben je het er niet mee eens dan zoek je een andere plek op. Een ander iemand brengt iets naar voren, waardoor de hele groep in beweging komt en mensen opnieuw hun positie kiezen. Zo maak je heel zichtbaar welke standpunten door veel mensen gedeeld worden en wat andere en afwijkende meningen zijn, die wellicht juist interessant zijn om te onderzoeken.

Deep democracy - Ymkje Leijstra

Het mooie aan de techniek is dat iedereen zich door middel van zijn of haar voeten 'laat horen'. Ook de mensen die zich niet zo snel in een gesprek mengen. Het is een beweeglijke, vrije, vaak humorvolle werkvorm. En... niemand zakt in. Uiterst geschikt voor de after lunch dip. Het is een techniek die je goed en doeltreffend kunt gebruiken met groepen van 10 tot 150 mensen of meer. Tijdens de discussie op voeten zul je merken dat je het met meerdere opmerkingen eens kunt zijn. Je mag jezelf dan ook tegenspreken... je kunt immers meerdere dingen tegelijkertijd vinden.

Aan de slag: Rollen, dominantieblindheid en metaskills

Achtereenvolgens kwamen aan de orde:

- Hoe voer je het eerlijke gesprek over je eigen rollen (privé, sociaal en politiek) en zijn er rollen waarin je je wel/niet comfortabel voelt.
- dominantieblindheid: hoe hoger in rang hoe meer invloed en hoe minder gehoor voor de onderstroom. Hierop kwam bijvoorbeeld als reactie vanuit de zaal: Je zit in de politiek voor het algemeen belang en om de verschillende belangen af te wegen.

Om dominantie van de groep/persoon te doorbreken zijn metaskills nodig zoals empathie, superluisteren, verkennen van het standpunt van de ander.

Gesprek op voeten, check in, debat, stemmen

In de middag werd geoefend met één van de thema's die vanuit de conferentie op Urk waren aangedragen. Hiertoe waren de thema's van Urk over moties, spreektijd etc. vertaald naar stellingen.

De eerste stelling luidde: 'moties dienen een week van tevoren gedeeld te worden.' Dat leidde ons langs de volgende onderdelen:

- dialoog voeren (check in): open houding, stel nieuwsgierige vragen (in duo's) over de stelling: 'moties dien je een week van tevoren te delen'.
- gesprek op voeten (welk standpunt heeft een ieder?). De groep neemt verschillende standpunten in. Sommigen verplaatsen zich bij het horen van een goed argument. Maar de groep is redelijk standvastig.
- debat voeren op scherpst van de snede: een ieder op een rij. Wel aantal afspraken voor een goed debat. De verschillende perspectieven werden duidelijk gewisseld.
- stemming over de stelling: moties dienen een week van tevoren gedeeld te worden.

Dit leidde tot de uitkomst: 22 stemmen voor en 24 stemmen tegen.

- verzoeken aan de minderheid (de nee stemmers) : wanneer kun je wel leven met het standpunt van de meerderheid? Eén deelnemer bepleitte de tijdigheid maar niet in termen van een week. Een volgende deelnemer bepleitte tijdigheid voor gewenste ambtelijke toetsing.

Respons uit de zaal

De deelnemers hadden inmiddels genoeg van het polariserende element 'debat op het scherpst van de snede': de behoefte er met elkaar uit te komen was sterk aanwezig. Kortom: tijd om op zoek te gaan naar de nuances in plaats van de verdeling voor en tegen. De werkgroep routekaart gaat deze opbrengst en die van de bijeenkomst op Urk verder uitwerken naar scenario's voor het Fractievoorzittersoverleg.

Diner en avondprogramma 3 april

Diner

Diner en avondprogramma 3 april

Tandemtocht

Tijdens de tandemtocht werd er veel gelachen en leerden we elkaar beter kennen. Dit bleek ook nuttig bij het beantwoorden van de vragen:

- Wie is de auteur van (de tekst van) het Flevolands Volkslied?
Mak Zeiler (tekst)
- Welk Statenlid neemt deel aan de 'Fish Potato Run'?
Henri van Ulsen
- Welk burgerlid volgt momenteel de 'Docentenopleiding Geschiedenis aan de hogeschool Windesheim'?
Lucas Kramer
- Welk Statenlid is 'tijdwaarnemer' bij een zwemvereniging?
Maartje Mantel
- Wie raapt in zijn vrije tijd zwerfafval (en is tevens Voorzitter Stichting Lelystad Schoon)?
Govert Schipper

Natuurlijk vond er na deze sportieve prestatie ook een prijsuitreiking plaats: Douwe Gnodde en Ria Visser-Kapitein wonnen de eerste prijs.

De poedelprijs ging, gezien de pech bij de opstart en onderweg, naar Ellentrees Müller en Jaya Noordman.

Dag 2 - Wakker worden met een Haka

Wakker worden met een Haka

Dag twee werd gestart met een ‘Haka’. In deze ‘energizer’ van 45-60 minuten behandelden we een gedeelte van deze beroemde haka zoals hieronder beschreven.

De ‘ka mate’ haka vertelt het verhaal van een beroemd krijger genaamd ‘Te Rauparaha’. Deze krijger is beroemd omdat hij alle rivaliserende dorpen onder 1 leiderschap wilde brengen. Dat werd hem door de een in dank afgenomen en door de ander zeker niet. De ‘ka mate’ vertelt zijn strijd hierin.

Haka ‘ka mate’		
Tekst Haka	Betekenis	Beweging
Hoppe Kiamau Hiiii!		
Ka mate, Ka mate Ka ora Ka ora	Ik sterf Ik leef Ik leef	Slaan op de bovenbenen Armen gekruist op de borst en vervolgens in de lucht
A upane, A upane A upane, Kaupane	Stap vooruit Stap vooruit, laatste stap	Slaan met de hand op de onderarm, begin links, wisselen naar rechts. De eerste twee ‘A upane’ bestaan uit twee maten, de laatste twee uit 1 maat
Whiti te ra!	De zon straalt weer voor mij	Beide handen gesloten links, naar beide open rechts, beweging ‘de zon komt op’
Hiiii!		

Actieve informatieplicht

Door: Geerten Boogaard, Hoogleraar decentrale overheden ([Thorbeckeleerstoel](#)).

Wat is het?

De [actieve informatieplicht](#) is de plicht van het college om uit zichzelf aan PS alle inlichtingen te geven die nodig zijn bij de uitoefening van de PS-taken (art. 167 – 2 Provinciewet). De wetgever maakt geen onderscheid in de verschillende rollen van de Staten, dus deze plicht geldt voor de kaderstellende, de controlerende en de volksvertegenwoordigende rol van PS. Over de invulling kunnen GS + PS afspraken maken. De wetgever heeft bewust gekozen voor een open formulering wat uitnodigt tot een gesprek en nadere structurele afspraken. In den lande leidt dit tot bijvoorbeeld het vaststellen van een handvest, protocol, intentieverklaring etc.

Handvest uit 2013 aan actualisatie toe

In april 2013 zijn afspraken gemaakt over de invulling van de actieve informatieplicht van het college. Die zijn indertijd vastgelegd in het '[handvest actieve informatieplicht Flevoland 2013](#).'

Op grond van de opdracht van de procedurecommissie (17 juli 2023) om de door Statenleden ervaren knelpunten rondom informatievoorziening te inventariseren, is een vragenlijst onder de Statenleden uitgezet. De [uitkomsten](#) van deze vragenlijst en de workshop die op de agenda staat, vormen de input voor een nieuw op te stellen handvest.

Vertrouwen over en weer, afspraken maken

De kernboodschap van Geerten Boogaard was: de actieve informatieplicht gedijt bij vertrouwen en goede afspraken tussen college en Staten. Oftewel: Het college kan optimaal invulling geven aan haar actieve informatieplicht als de staten communiceren welke dossiers voor haar politiek gewicht hebben en zij weet welke informatie voor de Staten van belang is. Hiertoe het gesprek met elkaar aangaan en afspraken maken loont. Tussen de zaal en de hoogleraar ontstaat een geanimeerde discussie.

Worshkops naar een nieuw handvest

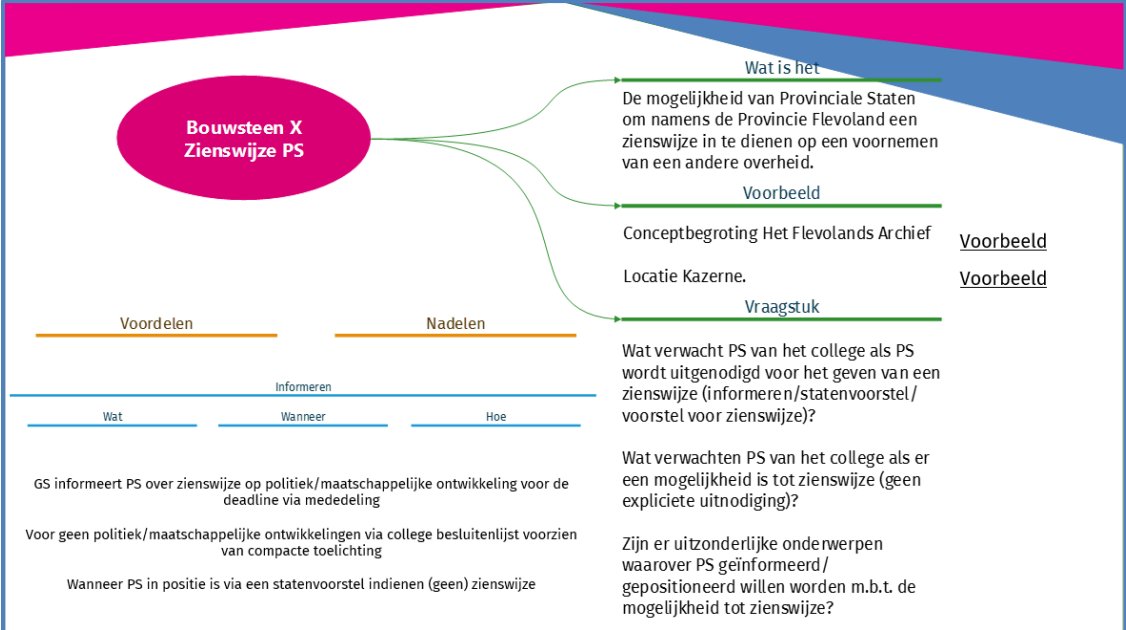
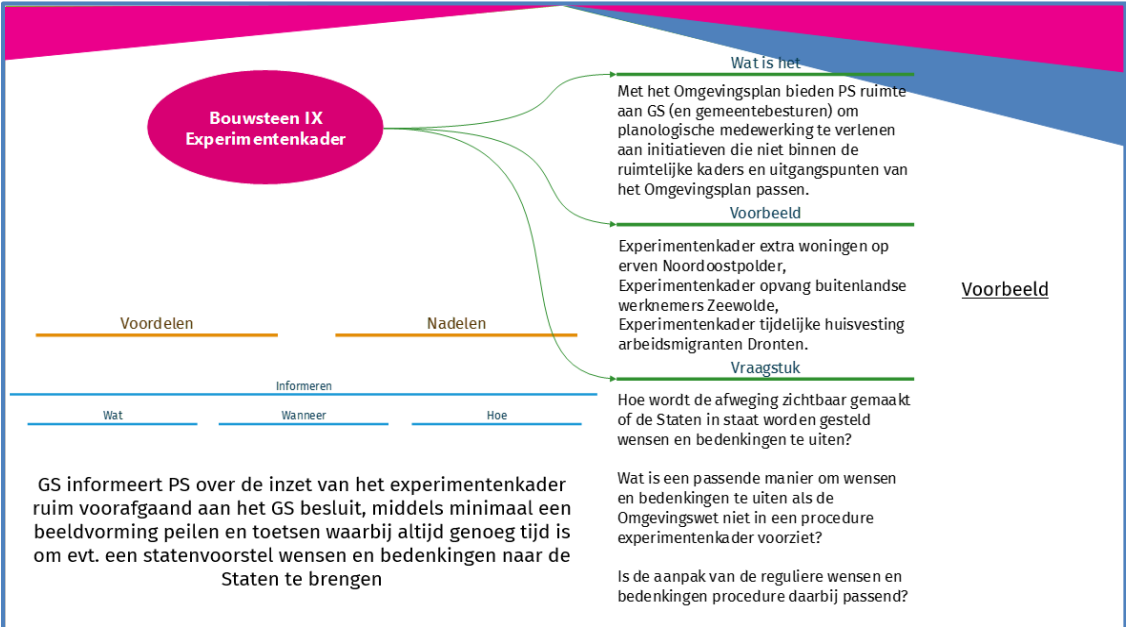
Wilde ideeën

- Plaats fractiemedewerkers bij de griffie
- Geef Statenleden vrije ingang en toegang in de organisatie
- Laat minderheden dossiers benoemen en waarin de Staten aan het stuur het zitten
- Politiseer regionale samenwerking

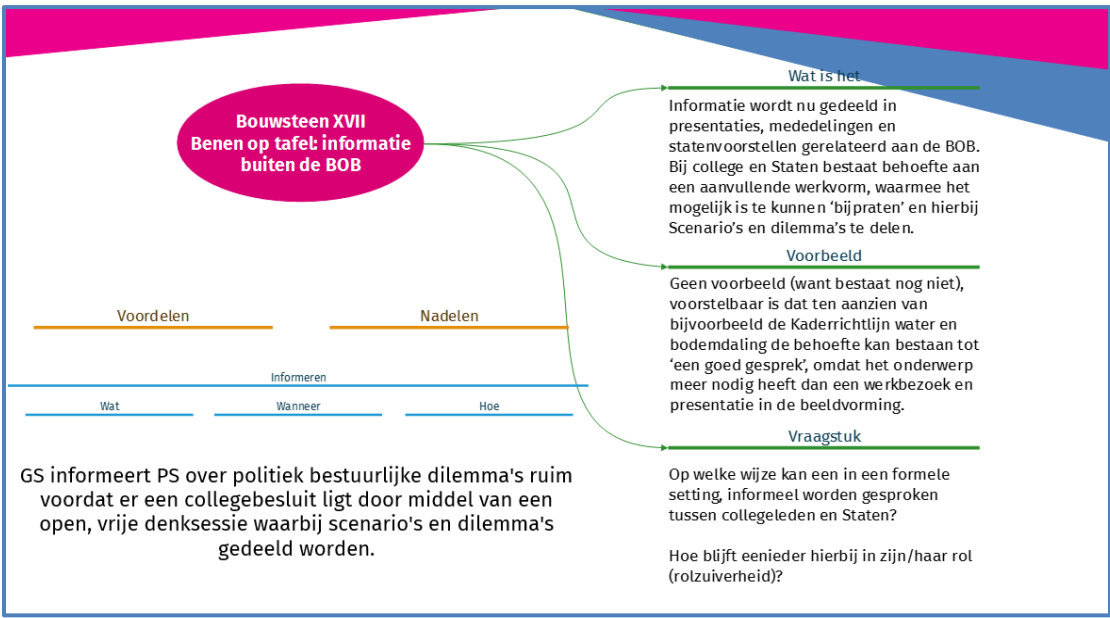
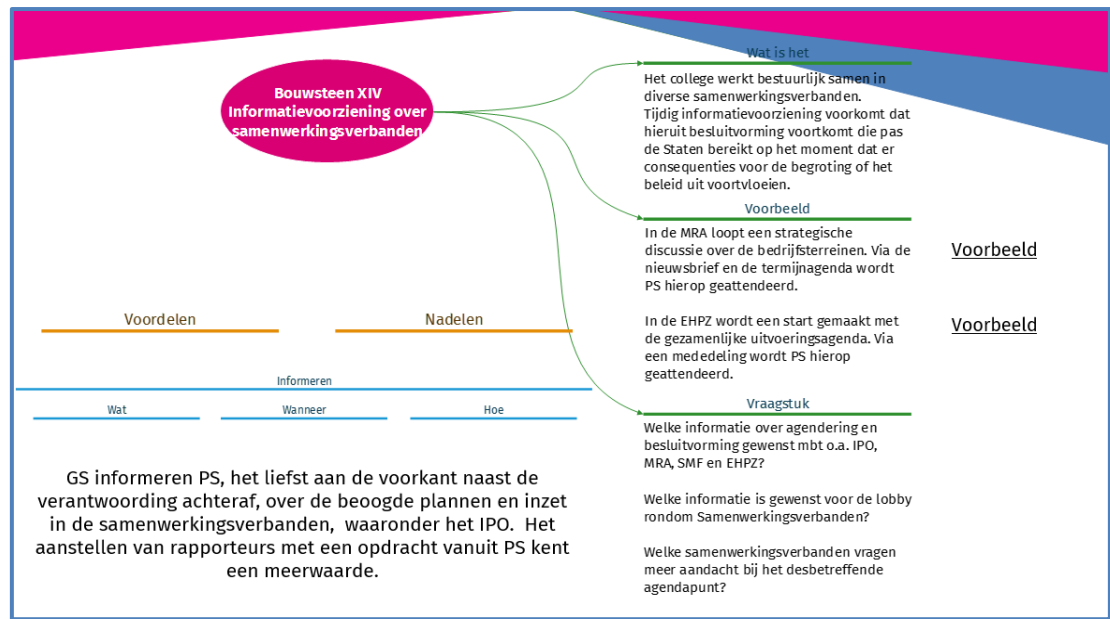
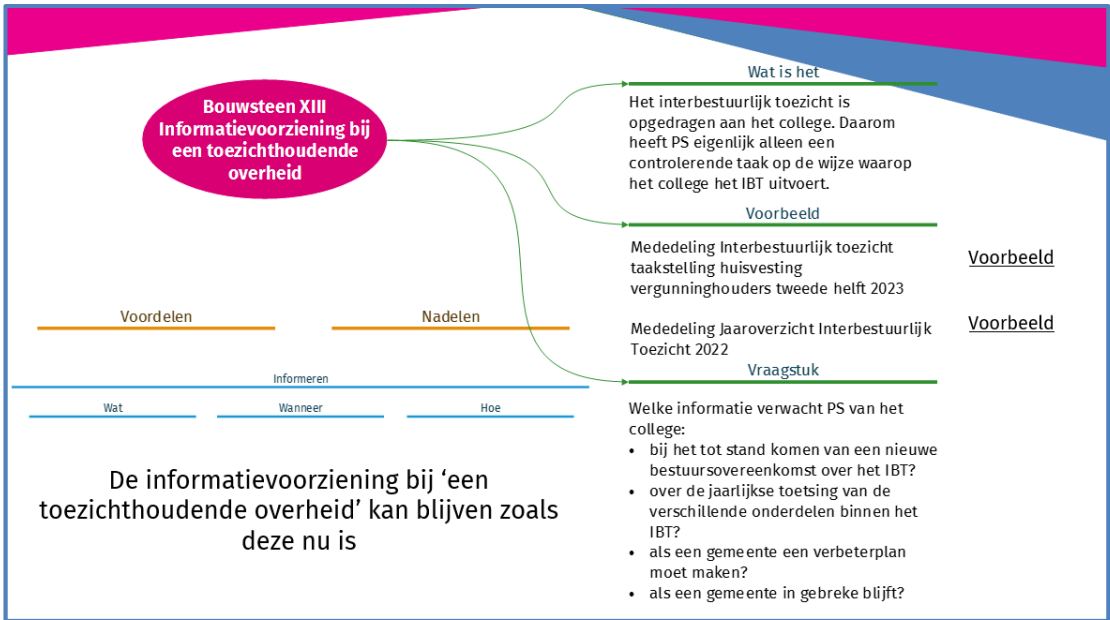
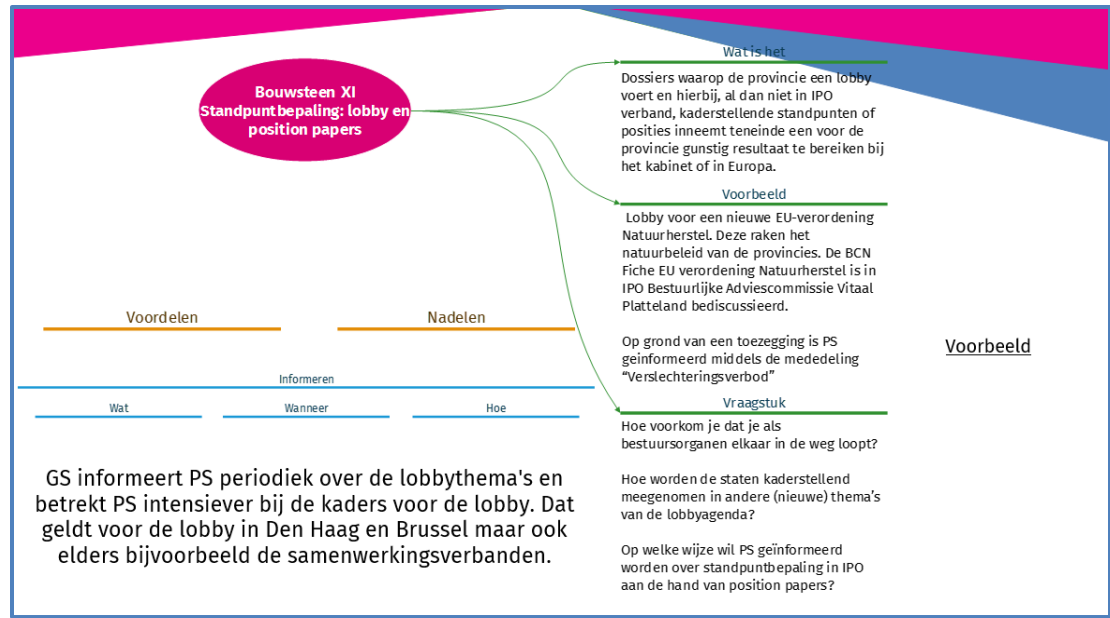
Universiteit Leiden. Bij ons leer je de wereld kennen.

Workshops naar een nieuw ‘handvest actief informeren’

Het maken van afspraken over de gewenste invulling van de actieve informatieplicht, krijgt vorm in een ‘handvest actief informeren’.
In verschillende groepjes worden een aantal bouwstenen voor een nieuw handvest besproken. Het eerste beeld is:

Workshops naar een nieuw handvest

De griffie zal zorgdragen voor een verdere vertaling tezamen met college en Staten.

Inspiratie voor kaderstelling: de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur
De presentaties van de sprekers, de heer Poppe en [de heer Nieuwenhuis](#) treft u op de website.

De heer Poppe gaf een [presentatie](#) met als hoofdboodschap: Agenda-zettende politiek als remedie in 'systeem-falen' en daagde de zaal uit met 'beleid voor bedrijventerreinen' als oefencasus.

Technocratische oplossingen en onvoldoende articulatie van waarden

Definitie van opgaven en bijbehorende beleidsmaatregelen worden als niet-politiek voorgesteld

Normatieve karakter van het handelen van het openbaar bestuur wordt ontkend

Veel nadruk op rechtmatigheid en efficiëntie. Minder op doeltreffendheid, rechtvaardigheid en weging van de problemen ten opzichte van elkaar

Zou meer nadruk op visie, strategie, kaderstelling vanuit politiek, met belanghebbenden, kunnen helpen? Hoe dan ?

In zijn presentatie lichtte de heer Poppe toe hoe systeem falen zichtbaar wordt in de relatie met inwoners: het hapert tussen samenleving, bedrijfsleven en overheid (uitvoeringskracht, juridificering, wat willen we?). En hij stelde de vraag: Helpt het als de politiek beter stuurt met visie en strategie? Hoe dan?

Hiermee werd enerzijds een mooie verbinding gelegd met de presentatie van de driehoek op dag 1 en anderzijds de opmaat gegeven voor de presentatie over bedrijventerreinen en de BOB-training in de middag.

De heer Nieuwenhuis gaf met zijn [presentatie](#) een toelichting op het rapport van de RLI met als titel 'samenwerken, kiezen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

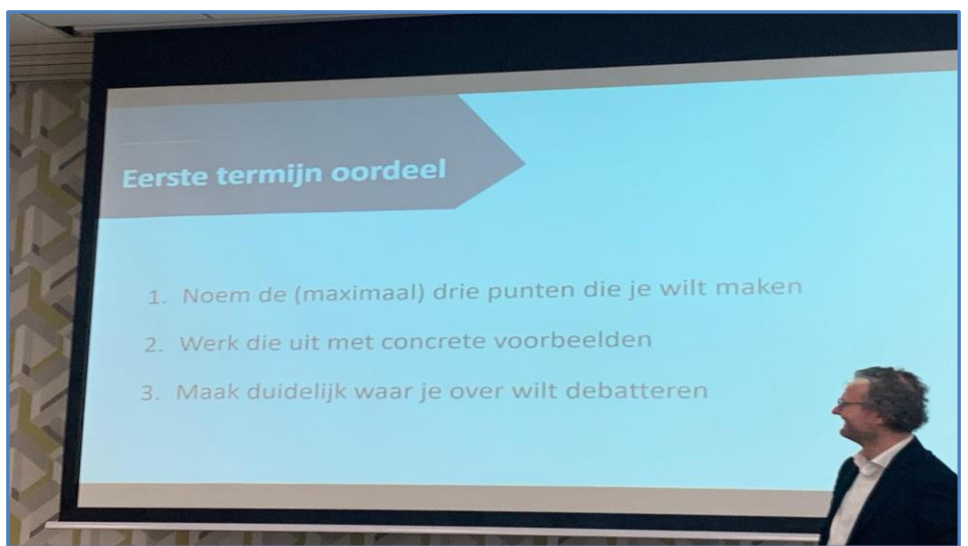

Veel kan beter of zelfs alleen gezamenlijk...

Zijn kernboodschap: zorg voor Regionale regie, breng betrokken partijen om de tafel: netbeheerders, waterbedrijf, gemeenten, nutsbedrijven, etc. Zorg voor duidelijkheid in de ruimtelijke ordening, zodat bedrijven duidelijkheid hebben over de beschikbaarheid (nu en in de toekomst) en tot slot: Stimuleer de organisatiegraad. Hij gaf hierbij voorbeelden (van Urk, tot [Grote Oogst in Noord-Brabant](#)).

Oefenen met de BOB: debatinstituut

Oefenen met de BOB: debatinstituut

De verschillende deelnemers werden in oefeningen meegenomen door de verschillende stadia van de 3 fases van het BOB model. Daarvoor ging men uiteen in vier werkgroepen.

Begin met het einde in gedachten

Een belangrijke tip: begin al bij het lezen van je stukken met je einddoel in gedachten. Dragen je vragen hieraan bij? Gaat het antwoord op deze vraag jou helpen bij dit te bereiken doel?

Maximaal 2 vragen en drie punten ...

Voor zowel de beeldvorming als de oordeelsvorming werd geoefend.

De opdracht was streng:

- noem maximaal drie punten die je wilt maken
- werk die uit met concrete voorbeelden
- maak duidelijk waar je over wilt debatteren

Wat is je strategie: lawaai of compromis?

Luisterend naar de andere fracties werd duidelijk of het gekozen standpunt een minderheidsstandpunt betreft, dan wel dat er kansen zijn om met anderen samen op te trekken en zo meer te bereiken. Dit inzicht was medebepalend voor de strategie die werd gekozen:

Veel lawaai maken (want: aandacht voor het minderheidsstandpunt) of; de ander verleiden mee te doen en aangeven waar de bereidheid tot het compromis ligt (want: standpunten die dicht bijeen liggen).

Hoe verleid je andere fracties voor je standpunt? (strategie)

Uiteindelijk zijn fictieve fracties met dit standpunt in debat gegaan over een fictieve bedrijventerreinencasus.

De griffie kijkt terug op een geslaagde conferentie, hopelijk u ook!

